

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2008/2009

IRODALOM–MAGYAR NYELV

I. (iskolai) forduló

2008. december 8.

.....
Intézmény neve

Versenyző		Pontszám		Százalék
Neve	Osztálya	Elérhető	Elért	
.....	.....	100	.....	..... %

..... Javító tanár	..... Igazgató
-----------------------	-------------------

Kedves Javító!

A feladatoknak néhány esetben többféle helyes megoldása lehet, ilyenkor megjegyzésekkel segítjük az értékelést. A megadott részpontszámok tovább nem bonthatók.

Sikeres javítást kívánunk!

1. feladat

(4)

Értelmezze a szövegben olvasható kifejezéseket!

- a) szociális ok:..... **családi/anyagi ok**
- b) élhetőbb helyre költözni:..... **biztonságosabb/kényelmesebb/modernebb hely**
- c) mütyür: ..... **apróság/kis tárgy**
- d) „örizgetős” típus: ..... **megőrzi/nem dobja ki az emlékeket/tárgyakat**

a	
b	
c	
d	

2. feladat

(2)

Válaszoljon a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- a) Kinek okozott problémát az állandó költözés? ..... **lányuknak**
- b) Több oka is volt a Somogyi család költözésének. Említsen egy példát! .....
..... **szerettek volna élhetőbb helyre költözni**
vagy ..... **kényszerből álltak tovább**
vagy ..... **képtelenek voltak megszeretni az új helyet**

a	
b	

3. feladat

(6)

Ön szerint mi a különbség lakás és otthon között? Fejtse ki gondolatait hat mondatban!

Az értékelhető válasz legalább négy összefüggő mondatból áll. Maximális pontszám akkor adható, ha a szöveg koherens, összefüggő és önálló véleményt tartalmaz. Vázlatos vagy nem folyamatos szöveg esetén a mondatok mennyisége pontozható, de legfeljebb négy pont adható.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

4. feladat

(1)

Hol található Petőfi Sándor szülőháza?

„Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónaságon,
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkám dalával vón tele, ...”

a	
---	--

..... **Kiskőrösön**

5. feladat

(1)

Melyik városra emlékszik így vissza Petőfi?

a	
---	--

„Itt kezdtem verseket csinálni.
Itt voltam először szerelmes.
Itt akartam először színészé lenni...”

..... **Aszód**

6. feladat

(3)

Petőfi Sándor legszemélyesebb családi kapcsolatairól is fesztelen, közvetlen modorban beszél. Írjon erről három példát az *István öcsémhez* című verse alapján!

a	
b	
c	

Például: **Apja vállalkozása csődbe jutott; rosszabbul élnek, mint korábban; István öccse szüleivel él; segíti őket; édesanyja is sokat dolgozik; sajnálja, félti őt a fia.**

Minden helyes válasz egy-egy pontot ér.

7. feladat

(8)

Jelezze az egyes állítások előtti vonalon Igen–Nem válasszal, hogy a mondatban foglaltak megtörténtek-e Petőfi Sándorral!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

I... a) Kiskunfélegyházán tanult meg magyarul, ezért nevezi egyik versében ezt a várost születése helyének.

I... b) 1842-ben jelent meg első verse az Athenaeum című folyóiratban.

I... c) Fordított Shakespeare – műveket.

N... d) Rossz magaviselete miatt bocsátották el a katonaság kötelékéből Sopronban.

N... e) A pápai kollégiumban ismerte meg és kötött szoros barátságot Arany Jánossal.

I... f) 1844 telén gyalog indult Debrecenből Pestre, hogy verseit kiadassa.

I... g) 1847-ben olvasta a Toldit, amely Arany János barátságát is hozta.

N... h) Felesége Mednyánszky Berta volt, akit a szülők tiltakozása ellenére vett el, ismerkedésük évfordulóján.

8. feladat

(12)

Hogyan hangzanak ma a vers következő kifejezései?

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a) „És máskülönben hogy van dolgotok?": ..... **Hogy vagytok?**

b) Estebéd: ..... **Vacsora**

c) Jégre viszik: ..... **Becsapják**

d) Agg napjait: ..... **Idős-/öregkorát**

e) Gyámolítsad őt: ..... **Segítsd/támogasd**

f) Elszólítja tőlünk őt az ég: ..... **Meghal**

9. feladat

(6)

„Csak az ember olvas.” – olvashatjuk Márai Sándor esszéjének utolsó mondatában. Foglalja össze hat mondatban, milyen gondolatai támadnak az idézet olvasásakor!

a	
b	
c	

Az értékelhető válasz legalább négy összefüggő mondatból áll. Maximális pontszám akkor adható, ha a szöveg koherens, összefüggő és önálló véleményt tartalmaz. Vázlatos vagy nem folyamatos szöveg esetén a mondatok mennyisége pontozható, de legfeljebb négy pont adható.

10. feladat

(6)

Hányféle módon lehet olvasni Márai szerint? Említsen hat példát!

a	
b	
c	
d	
e	
f	

Erővel, áhítattal, szenvedéllyel, figyelemmel, kérlelhetetlenül, elegánsan, nagylelkűen, életre-halálra.

A felsoroltak közül bármelyik elfogadható. Válaszonként egy-egy pont adható.

11. feladat

(1)

Milyen bibliai (újszövetségi) személyre utal Örkény István rövid írásában *A megváltó* cím?

a	
---	--

..... Jézus Krisztus

12. feladat

(2)

Milyen bibliai eseményre, csodatettre utal a befejezés?

a	
---	--

..... A vízen járásra.

13. feladat

(4)

A szöveg főszereplője egy drámaíró, aki „világmegváltó” csodatettként néz befejezett munkájára. Említsen két olyan példát saját ismeretei alapján, akár a mindennapi életből, amelyre illik a világmegváltó kifejezés!

a	
b	

Ezekről a területekről vett példák fogadhatók el: technikai felfedezések (távközlés, űrkutatás stb.); orvostudomány; jelentősebb politikai események (rendszerváltás, berlini fal lebontása stb.) Egy-egy példa két pontot ér.

14. feladat

(4)

A bibliai történetek számos példázatot fogalmaznak meg, melyet örök időkre szántak erkölcsi, viselkedési mintaként.

a	
b	

a) Miért örül az apa fiának *A tékozló fiú története* című példázatban?

..... Mert a halottnak hitt fia megkerült (feltámadt).

Ha csak az előkerülést említi a válasz, akkor egy pont adható erre a részre.

b) Miért nem örül az ünneplésnek a tékozló fiú idősebb testvére?

Fáj neki, hogy a vagyonát eltékozló testvér hazatérését lakomával ünneplik, ő pedig nem mulathatott az apja mellett.

Ha csak az egyik indokot említi a válasz, akkor egy pont adható erre a részre.

15. feladat

(2)

Az egyetlen, aki sosem tudta megszokni a „vándoréletet”, a lányunk volt. Amikor például a második lakásunkat árultuk, a vevők előtt fölhajtotta a konyha és a gyerekszoba között tátongó lyukat elfedő Tina Turner-plakátot. Aztán mesélni kezdett a csótányokról...

a	
---	--

A tények leírásán kívül milyen információt közvetít az újságcikk-részlet?

Érzelmeket jelenít meg/a változástól való elzárkózást/öszönös akadálygördítés az eladás meg-
hiúsítása érdekében

16. feladat

(2)

Fogalmazza meg röviden, milyen nyelvi jelenségre utalnak a közismert Jean-viccek!

a	
---	--

- Jean! Mi az a dübörgés a szekrényben?
- A ruhák mennek ki a divatból, Uram!

- Jean! Mi az a trappolás a kertben?
- A futórózsák gyakorlatoznak, Uram!

A szokásostól eltérő szituációban előforduló kifejezések a humor forrásai./Mulatságos meg-
személyesítések találhatók benne.

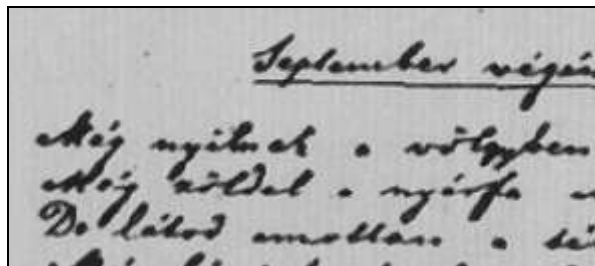
Hasonló tartalmú válaszok is elfogadhatók.

17. feladat

(3)

Fogalmazzon meg az írásbeli kommunikációval kapcsolatos követelményekből hármat az
alábbi források alapján!

a	
b	
c	

Amikor pár éve (négy, vagy talán már öt is megvan) először hallottam az **e-paperről** (**elektronikus papírról** – mellesleg most olvasom, hogy a Xerox már a hetvenes években fejlesztett ilyesmit, olybá tűnik, hogy szinte mindent ott találtak fel, ami forradalmasította a számítástechnikát, lásd még az egeret, az ablakos GUI-t (Macintosh Desktop, Amiga Workbench, GEOS, Windows) és a többit), rögtön nagyon elkapott a dolog, a bennem rejlő kutyübolond és könyvmoly egyszerre ki-
áltotta: **ILYEN KELL, AZONNAL!** A dolog mélyebb kémiai-elektronikai részleteibe nem megyek
bele, aki akar, keressen rá, továbbá úgy tudom, több alternatív technológiát is kifejlesztettek,
ahogy az LCD monitorokban is több különféle módszert alkalmaznak...

Olvashatóság, kifogástalan helyesírás, közérthetőség, idegen szavak pontos használata, stílus
és tartalom koherenciája, tagolás, az írásjelek segítsék a megértést.

Bármely három válasz, illetve más a feladathoz kapcsolható követelmény is elfogadható.

18. feladat

(8)

Fejtse meg a rejtvényt!

a)	R	A	G	O	K	Toldalékfajták
b)	K	R	E	Á	L	Alkot, létesít, teremt
c)	M	E	S	É	K	Gyermekeknek szánt prózai művek
d)	N	É	Z	É	S	Tekintet
e)	P	A	T	K	Ó	Szerencsejelpép
f)	K	L	U	B	É	Társasági összejövetelek színhelyéé
g)	E	S	S	Z	É	Értelmező irodalmi fogalmazás

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

A vastagon keretezett oszlop betűi információközléssel kapcsolatos fogalmat takarnak. Írja le a vonalra a megfejtést!

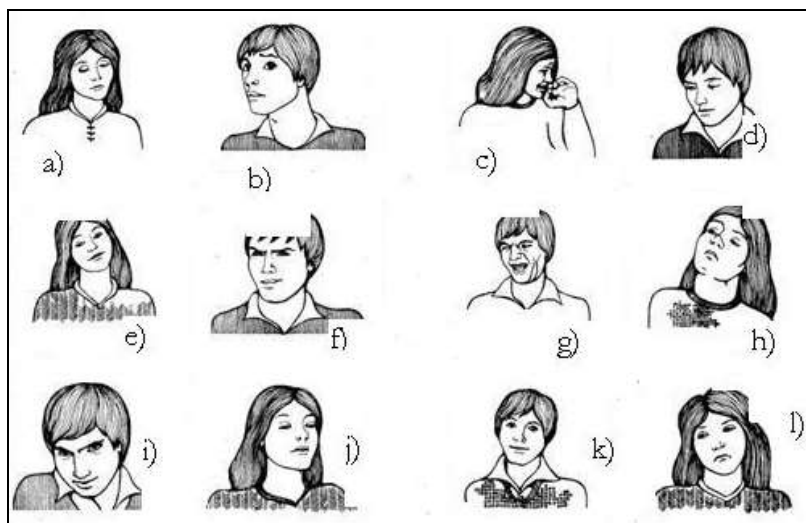
..... **Gesztus**

Minden helyes válasz egy-egy pontot ér akkor is, ha a megfejtés nem teljes.

19. feladat

(6)

Válasszon ki hat arckifejezést a csoportból, s írja az azonos betűvel jelölt pontsorra, milyen érzelm tükröződik azokon!

a	
b	
c	
d	
e	
f	

- a)..... **szomorúság** b)..... **kíváncsiság** c)..... **öröm** d)..... **szégyenkezés**
 e)..... **derű** f)..... **nemtetszés** g)..... **erőltetett fájdalom** h)..... **nagyképűség**
 i)..... **kérdő tekintet** j)..... **biztatás** k)..... **irónia** l)..... **közömbösség**

20. feladat

(3)

Soroljon fel három kommunikációs kódot! (Például: beszéd, kép stb.) A feladatban említett példák ne szerepeljenek a felsorolásban!

- a)..... **Írás**
 b)..... **egyezményes jelek/illat/zene/mimika/testtartás**
 c)..... **tekintet/gesztusok/megjelenés/alkat/hanghordozás**

a	
b	
c	

Elfogadható minden, ami segíti az információáramlást.

21. feladat

(10)

Írja be az alábbi események betűjelét a táblázatba!

- a) adategyeztetés személyesen   b) regényolvasás   c) SMS-küldés
d) telefonálás   e) színházi előadás   f) tanóra
g) baráti társalgás   h) tudományos előadás   i) üzleti megbeszélés
j) távoktatás

<i>A kommunikáció</i>	<i>Közvetlen</i>	<i>Közvetett</i>
<i>Kétirányú</i>	<i>a), f), g), i)</i>	<i>d)</i>
<i>Egyirányú</i>	<i>e), h)</i>	<i>b), c), j)</i>

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	

22. feladat

(6)

Karikázza be a helyes megoldásokat, a hibás szavakat húzza át!

- a) hirdetés   ~~hírdetés~~
b) nyitva tartás   nyitvatartás
c) autóbusz vezető   autóbusz-vezető   autóbuszvezető
d) mindig   mindig
e) légy szíves   légyszíves
f) kulturális   kulturális

a	
b	
c	
d	
e	
f	

Az utasítástól eltérően végrehajtott jelölés nem fogadható el.